

Hví vekja bjørnina, tá ið hon svevur so væl?

Oddagrein

TÝSDAGIN hevði lögtingið fyrstu viðgerð av uppskotinum um at seta eina stjórnmalanevnd. Orðaskiftið var fyrri ein part kent, tí vit hava áður hoyrt tingmenn og flokkar siga sína hugsan í hesum máli, meðan ein annar partur var sera áhugaverður. Tað var tann parturin, sum snúði seg um flokkar, sum innanhýsis vóru komnir í klemmu av síni egnu ideologi og samgonguskjalinum.

SAMBANDSFLOKKURIN vildi sum vera man, at einki skuldi henda, meðan tjóðveldisflokkurin segði, at hann ikki kundi taka undir við uppskotinum, tí tað var ikki nóg vittgongt.

JÚ, eitt var, sum var sera áhugavert við hesi veriðgerð og tað var, at elsti sjálfstýrisflokkurin á tingi, sjálfstýrisflokkurin als ikki var umboðaður í tingsalinum og tiansheldur í viðgerðini. Hetta er sjálfstýrisflokkurin anno 1997.

MEN fólkaflokkurin segði, at hóast teir í prinsippinum tóku undir við málinum, so kundu teir einki gera, tí teir vóru fjotraðir av samgonguskjalinum.

MEN sum framsøgumaður javnaðarflokksins segði, so hevur hetta uppskot kveikt liv aftur í málið, sum avdúkar, at tað er neyðugt hjá okkum føroyingum at taka støðuna í viðurskiptunum millum Føroyar og Danmark upp til nýggja viðgerð, hvat úrslitið so enn gerst.

JAVNAÐARFLOKKURIN hevur við hesum uppskoti enn einaferð vist, at tíðin ikki stendur í stað, og tí mugu viðurskiptini endurskoðast í takt við tíðina. Eisini hevur flokkurin við ítøkiligum dømunum vist á, at ov nógv viðurskipti eru ógreið í okkara samvinnu við Danmark.

ÁHUGAVERT var at hoyra Svend Åge Ellefsen, sum hevði tikið sætið á tingi henda dagin. Hann segði seg fult út skilja sínar partamenn, at teir einki fingi gjørt við henda spurning, hóast hann lá frammalaga í teirra stevnu. Hann skilti væl, at ein flokkur, sum eftir so stutta tíð hevði fingið so nógv fólkaflokksmál ígjøgnum í samgonguni, og sum hevði so nógv onnur fólkaflokksmál enn at fremja, helt ein lágan profil í spurninginum um setan av einari stjórnmalanevnd.

»MAN eigur at vurdera, hvat loysir seg best fyrri fólkaflokkinn«.

SÍÐAN nevndi hann nøkur fólkaflokksmál, sum enn skuldu náast. Serskattaskipanin fyrri fiskimenn, tiltøk fyrri vinnuna o.s.fr.

MEN tað, sum stóð eftir hansara sera beinraknu røðu var, at fólkaflokkurin hevði onga grund til at spæla hasard við sjálfstýrispurningum, tá ið útlitini fyrri reinum fólkaflokspolitikki vóru so góð, sum tey í veruleikanum eru í dag. Tað er eingin í landsstýrinum, sum órógvur teir í teirra politikki, sum m.a. eisini inniber:

– AT lögstuðulin skal halda fram, og enn tá skulu tey skip, sum ikki longur fáa henda stuðul, takast inn aftur í skipanina.

– AT blokkstuðulin skal kapitaliserast.

– AT lönirnar skulu setast niður.

EINS og tá nýggju klæðini hjá keisaranum vórðu avdúkað, so avdúkaði Svend Åge sera beinrakið ættlanirnar hjá fólkaflokkinum. Lat sjálfstýrispurningin hvíla, tí tað er eingin grund til at vekja bjørnina, nú umstøðurnar til reinan fólkaflokspolitikk í bæði fíggar- og fiskivinnumálum eru so góðar, sum tær ongantíð fyrr hava verið.

SJÁLVSTÝRISPUSSURNINGIN kann altíð vendast aftur til.

ÓLI Breckmann og aðrir fólkafloksmenn hava úttan iva krampað tær, tí Svend Åge var líka við at purra sambandsflokkinn út. Men gakk, teir lóust ikki um vón, og tá var sjálvur lögmaður enn tá staddur í tingsalinum.

HASIR vita hvat teir vilja, og tað sær út til, at eingin hevur hug at forða teimum.

Sosialurin

Viðmerking:

Jóannes var fyrri sjómansskatti

Sjálvandi elvir eitt uppskot um skattligar sersømdir fyrri fiskimenn til orðaskifti. Men tað er forargiligt, tá ið ein floksleiðari er óseriøs í síni viðgerð.

Sanneleikin er, at Jóannes Eidesgaard hevur verið fyrri lagaligari skattling av sjómonnum.

Á einum fundi viðumboð fyrri føroyskar fiskimenn úttanlands, F.F.U., segði táverandi landsstýrismaðurin, at landsstýrið hevði ongar ættlanir um eina serskattaskipan fyrri fiskimenn úttanlands. M.a. tí at málið reisti nógvar prinsippellar politiskar spurningar um skattling, ið ikki vóru búnir at taka upp.

Hinvegin so skilti hann væl fiskimenn úttanlands, og helt, at tað upp á longri sikt kundi verið skilagott við eini frádráttarskipan. Men hon skuldi umfata allar fiskimenn, soleiðis at frádrátturin var størstur fyrri teir, sum vóru við útlendskum skipum, næstur fyrri teir, sum eru við langfaraskipum, og lægstur fyrri teir, sum eru undir Føroyum. Soleiðis sum støða landskassans var, segði landsstýrismaðurin, so fór ein slík skipan helst ikki at koma í bræðið.

Hvørjar taktiskar ættlanir Anfinnur Kallsberg hevur við sínum uppskoti, lata vit politikararnar um. Men tað er forargiligt, at ein floksleiðari bert setur kikan á ta helvtina av trupulleikanum, sum passar honum: jú, tað er rætt, at verða fiskimenn skattaðir við t.d. 35%, so kennist tað órimuligt hjá grannakonuni, sum arbeiðir á flakavirki og verður 50%-

skattað. (»Sama skatt av somu lön«).

Hin síðan er henda, tá ið vit tosa um fiskimenn úttanlands: Tá ið tú gert júst tað sama til nýttu, sum norsk fiskimaðurin undir liðini á tær, so er tað óhugaligt, at fáa 50% útgöldin, tá ið tú veitst, at hin fær 75% (»Somu lön/somu úrtøku fyrri sama arbeiði«).

Tað ber ikki til hjá einum politikara at lata egyni aftur fyrri hesum seinna, tí hetta er ein veruleiki, sum stendur av einum opnum arbeiðsmarknaði. Tvey prinsipp standa sostatt yvir av hvørjum øðrum, ið bæði hava sín rætt. Uppgávan hjá politikarunum er at fylla halda seg til tey og grundgeva fyrri síni støðutakan.

At enda: Fólk royna at hústast sum frægast. Um

fólk eru rýmd av landinum, ella eru vordin verandi, hevur sjáldan nakað við patriotismu at gera, sum Jóannes Eidesgaard leggur upp til. Summi eru stavnsbundin, tí tey klára tað akkurát við stríð og strev og avtalum, og onnur hava valt at verða verandi, tí tey knappliga fingi eitt gott starv, ið bjargaði teimum húsinu.

At byta fólk upp í patriotar og ikki patriotar, er at skapa bólkur, sum ikki eru til. Og tað er ein óseriøs grugging av málinum.

Eitt gott og sakligt orðaskifti hevði harafturimóti verið kærkomið.

Føroyskir fiskimenn úttanlands

Lesarabrøv

Opið bræv til Kristjan Magnussen

Ein áheitan um C limir sjúkrakassans.

Siggi í fjølmíðlunum, at tygum ætla at leggja nýggja sjúkrakassalóg fyrri tingið í næstum.

Um eg havi skilt tað rætt, so ætla tygum at avtaka móguleikan at vera C-limur í sjúkrakassanum.

Tað hevði verið í ordan, um so var, at man í staðin kundi velja als ikki at verða í nøkrum sjúkrakassa.

Men soleiðis ætla tygum tað ikki, um eg havi skilt tað rætt, so skulu vit verða tvungin antin at vera A ella B-limur.

Hetta er tað eg so harðliga vil mótmæla, at tygum fremja í verki.

Grundgevingarnar til mína stóðu eru hesar:

Eg eri familjumaður við konu og fyra børnum og eg eigi hús, tvey av børnunum eru 16 ár og eldri, men ganga í skúla, tað vil siga at

eg skal gjalda fyrri fyra sjúkrakassalimir.

Sjálvt um eg havi eina rimuliga góða lön, so gongur ógvuliga stríðið at fáa endarnar at røkka saman, og til tíðir røkka teir als ikki saman.

Tíðverri havi eg verið noyðdur at melda okkum øll fyra úr sum A-limur, men hóast tað so noyðist eg sum tvungin C-limur at gjalda 2400 krónur um árið til sjúkrakassan úttan at hava rætt til tað allarminsta frá sjúkrakassanum.

Eftir tygara ætlan so skal eg frammyvir verða tvungin til at gjalda, ikki 2400 kr. men 6200 kr. um árið.

Kristjan góði, eg havi rætt og slætt ikki ráð til hasa meirútreiðsluna sum tygum eru á veg til at tvinga uppá meg.

Nei, betur var, um tygum hjálpti okkum at sleppa heilt undan C-limagjaldinum og

harvið onga trygging til okkum, sum eru so illa fyrri. Tað átti at verið okkara rættur at kunna valt sjálvi.

Sjálvandi hevði tað verið best, um sjúkrakassin bleiv góðin av tí, sum vit gjalda í skatti. Men har siga tygum, at tað fer at kosta samantlagt 70 mill. kr., og tað vænta tygum ikki at fáa politiskan uppbakning til.

Til tað havi eg hesa viðmerking: tað verður í hesum døgum tosað so nógv um skattalætta og fíggiarmálaráðharrin lovar lætta imóti lønarafturhaldni, tí skjóti eg upp, at tygum fara inn á gólvíð hjá Annfinni Kallsberg og heita á hann at hann skal lova tær fyrstu 70 milliónirnar í lætta verða lætnar á tann hátt, at sjúkrakassin verður góðin yvir fíggarlógina úttan meirkostnað fyrri borgarnar.

I øllum føri mega tygum ikki leggja meira á okkum

við at tvinga okkum at vera A ella B-limur.

Tað at tí bert kunnu hækka aldursmarkið frá 16 til 18 ár fyrri at gerast limir, og ikki 20 ár, sum er aldurin á teim allarflestu føroyingum, sum verða lidnir í skúlinum í dag sigur mær, at lógarbroytingarnar verða gjørdar fyrri sjúkrakassan sjálfan og ikki fyrri borgarnar.

Til seinast: Er tað ikki í stríð við grundlógina at tvinga fólk at gjalda nógvur pengar til nakað, sum tey sambært lóg als onki fáa afturfyrri.

Best dæmði mær, um eg kundi skrivað mitt kristna navn undir hettar brævið, men tá eg skammist av at verða ein av teimum, sum tit skýra ósolidarisk, vil eg bert kalla meg

fátækan

Tøkk

Øllum teimum, sum á ymiskan hátt mintust meg á 80 ára degnum, veiti eg mína hjartans tøkk.

Jákup Oluf á Lakjuni

FLOGFRAKT * SJÓFRAKT

SAFARI TRANSPORT
GREIDA ALLAN FLUTNING & ØLL PAPPÍR

Tlf. 12222